

1. Het doel van het opstellen van selectiecriteria.

De keuze van de landen waarmee wordt samengewerkt is een politieke keuze. Het doel van het bepalen van selectiecriteria is te komen tot een afbakening van landen die kunnen beschouwd worden als hulpbehoeftige en aanvaardbare ontwikkelingslanden. Geenszins is het de bedoeling om tot een **exacte** afbakening te komen. Eerder wordt een waaier van mogelijkheden aangereikt waaruit de beleidsmakers een keuze kunnen maken. Bij deze finale keuze kunnen andere criteria, dan deze die aanleiding hebben gegeven tot de selectie, in overweging worden genomen.

Het secundair doel. Voor sommige landen was het bekomen van meer concentratie in de hulp een bijkomend doel. Nederland en België, bijvoorbeeld hadden, bij het opstellen van de keuzecriteria niet alleen het ontwikkelen van een instrument voor de identificatie van de meest hulpbehoeftige landen voor ogen, maar wilden tegelijkertijd het aantal landen waarmee samengewerkt wordt, aanzienlijk beperken.

2. Selectiecriteria in de praktijk.

In **België** zijn de selectiecriteria ingeschreven in de wet van 25 mei 1999¹. De in de wet opgenomen 7 criteria kunnen gecentreerd worden rond drie grote lijnen:

- 1) het beleid en het bestuur van een land (*criteria 3,6 en 7 / 4*);
- 2) de mate van hulpbehoevendheid (*criteria 1 en 5*);
- 3) de historische band met België (*criterium 2*).

Op basis van een zeer technische oefening, waarbij aan bijna elk criterium een score² werd gegeven, werden er in 2000 uit een lijst van 60 mogelijke partnerlanden 38 geselecteerd. Het kabinet OS – in samenspraak met het kabinet BZ – bevestigde op basis van deze lijst 21 van de reeds 25 vroeger geselecteerde landen³.

Belangrijk is dat het criterium van goed bestuur niet werd meegenomen bij de selectie van de 38 landen, maar wel werd gebruikt als uitsluitingcriterium. Tevens bevatten de tabellen (zie bijlage) nog randinformatie die strikt genomen niet tot de selectiecriteria behoren zoals de relatieve positie van België t.a.v. de andere donoren in het ontwikkelingsland, en de import en export van België met het potentieel partnerland.

¹ De zeven selectiecriteria zijn:

1. graad van armoede van het partnerland, gemeten op basis van het peil van de socio-economische ontwikkeling, van de menselijke ontwikkelingsindex en van de menselijke armoede-index;
2. relevante en actuele ervaring van België met het partnerland;
3. socio-economisch beleid van het land;
4. goed bestuur;
5. aanwezigheid van een crisissituatie in het partnerland;
6. graad van regionale integratie van het partnerland;
7. beleid gericht op gelijke kansen.

² Bijna elke score is bovendien een rekenkundig gemiddelde van een aantal deelscores. Zo bijvoorbeeld is de score van het socio-economisch beleid een gemiddelde van de BNP-groei, de evolutie van het saldo op de overheidsbegroting, van het budget voor onderwijs, en van het budget voor gezondheid.

³ Angola, Kenia, Tunesië en de Filippijnen dienden plaats te ruimen voor Mozambique, Senegal, Algerije en Bangladesh.

In 1998 werkte **Nederland** nog samen met 131 landen, waarvan 88 meer dan een miljoen dollar ontvingen (volgens de DAC-cijfers van 1997). Efficiëntieoverwegingen leidden er toe dat het bilaterale hulpprogramma drastisch werd herzien. Op 26 februari 1999 werd een lijst met 19 landen naar de Kamer gestuurd⁴⁵. De selectiecriteria voor de uitdunning van de landen zijn enigszins willekeurig maar Nederland heeft gepoogd, net zoals België, deze criteria objectieverbaar te maken.

De eerste set van selectiecriteria betreft de behoefte aan hulp. Deze behoefte wordt bepaald uit een combinatie van het reeds door het land ontvangen volume aan hulp en het inkomen per hoofd (dezelfde “*threshold*” van 925 dollar/hoofd die de wereldbank hanteert, werd overgenomen, zie verder).

De tweede set van criteria slaat op “good governance”, dit omvat de twee criteria “kwaliteit van beleid” en “kwaliteit van bestuur”. De kwaliteit van bestuur vergt

1. een beoordeling van de kwaliteit van de overheidsgelden (inclusief de mate waarin corruptie in het land voorkomt);
2. tevens wordt de situatie in beschouwing genomen op het terrein van democratisering van de samenleving;
3. en de naleving van mensenrechten.

Wat betreft de kwaliteit van het bestuur, is niet helemaal helder hoe dat een rol gespeeld heeft in de selectie van de landen. Zeker is dat er een delegatie van Buitenlandse Zaken naar de Wereldbank is gestuurd om de lijst op te halen met landen van een goed bestuur, waarop het rapport “Assessing Aid” was gebaseerd.

Wat betreft goed beleid werd gekeken naar het oordeel van de “relevante multilaterale organisaties ... op het gebied van sociaal en macro-economisch beleid”.

Aangezien de Kamer de vertaalslag tussen criteria en gekozen landen allesbehalve helder vond, werd dan ook menige vragen gesteld rond de selectie. In een antwoord hierop stelde de toenmalige minister van ontwikkelingssamenwerking dat in elk geval de DAC-lijst van MOL-landen niet het uitgangspunt kon zijn (hierop staan teveel “failed states”), alsook niet de UNDP-lijst met een classificatie volgens HDI (hierop staan onderaan o.a. landen met geringe armoede en een slecht beleid). De uiteindelijke lijst werd opgemaakt, aldus de minister, na een evaluatie van de analyses van de ambassades op het terrein. Het werk van de ambassades werd nadien vergeleken met de criteria die de Wereldbank hanteert voor het toekennen van zachte leningen aan ontwikkelingslanden.

⁴ Ondertussen is deze lijst verder uitgedund tot 17 landen. Wegens forse mensenrechtenschendingen werden Pakistan en Zimbabwe van de lijst verwijderd. Ondertussen worden vanuit verscheidene maatschappelijke groeperingen vraagtekens geplaatst bij de keuze van de landen in oorlog: Eritrea en Ethiopië. Daarnaast zijn er nog twijfels bij “the (ex-)minister’s darling” Macedonië.

⁵ De discussie over de Nederlandse selectie van prioritaire landen oogt enigszins artificieel aangezien de bilaterale directe samenwerking ook nog slaat op hulp aan:

- 3 landen met een speciale status (Egypte, Indonesië, Zuid-Afrika). Hulp is tijdelijk voor vijf jaar;
- 4 landen waarmee een verdrag is geregeld (Benin, Bhutan, Costa Rica en Suriname);
- 30 landen via een van de 3 sectorprogramma's (1. goed bestuur, mensenrechten en vredesopbouw (GMV), 2. milieuprogramma en 3. bedrijfslevenprogramma).

Zachte leningen (“concessional loans”) worden door de **Wereldbank** toegekend via de “International Development Association”. Deze faciliteit hanteert twee soorten criteria : toelatingscriteria en allocatiecriteria. De allocatiecriteria zijn – althans voor deze exercitie - van minder belang. Zij bepalen de verdeling van de IDA-middelen over de toegelaten landen⁶.

Om toegelaten te worden tot het fonds worden drie criteria gebruikt:

- relatieve armoede (gedefinieerd als BNP/hoofd lager dan een vastgesteld plafond, meer bepaald 925 US\$/hoofd van de bevolking);
- gebrek aan kredietwaardigheid om tegen marktcondities te lenen;
- de kwaliteit van het beleid (gedefinieerd als een beleid van sociale en economische maatregelen dat de groei bevordert en de armoede bestrijdt).

Vooraf de uitwerking van het laatste criterium is een moeilijke exercitie. Op basis van een twintigtal sub-criteria verdeeld over vier clusters (het economisch beleid, het structurele beleid, het sociale beleid, de instellingen/management van de overheidssector) worden 79 landen gerangschikt naar performantie in zes groepen⁷.

Vanuit de NGO-wereld komt veel kritiek op de toelatingscriteria van de wereldbank. Immers, aan de meeste van de landen wordt gevraagd PRSP-papers op te stellen met een grote nadruk op het participatief karakter van de oefening. Maar eigenlijk mogen die papers slechts de beleidskeuzes van de Wereldbank weerspiegelen, willen die landen hun kredietmogelijkheden niet beperken. M.a.w. regeringen hebben soms geen baat bij het horen van keuzes uit de civiele maatschappij die indruisen tegen wat de Wereldbank aanziet als “goed beleid”.

In **Noorwegen** is de lijst van hulpontvangers al jaren onveranderd en bijna geheel gebaseerd op inkomenscriteria en historische hulprelaties. In de landenkeuze heeft het criterium “goed bestuur” tot nu toe geen betekenis gehad. Eigenlijk kent Noorwegen geen vastomlijnde set van criteria voor selectie van partnerlanden. Op basis van ambassaderapporten worden landen aan de lijst toegevoegd en - heden ten dage voornamelijk - afgevoerd. Momenteel kent Noorwegen nog 7 prioritaire partners⁸. Recentelijk werden Eritrea, Ethiopië, Zimbabwe, Sri Lanka en Nicaragua van de lijst verwijderd.

Net als Noorwegen kent **Denemarken** geen vastomlijnde set van criteria voor keuze van landen. Op basis van ambassaderapporten worden landen verschoven binnen de drie groepen van samenwerking (groep1 : hulp meer dan 200 mln DKK, groep2 : hulp tussen 150 en 175 mln DKK en groep3 : hulp rond 70 mln DKK).⁹ Egypte en Nepal bijvoorbeeld werden van de

⁶ Het beleid van IDA is erop gericht de middelen te verdelen volgens de indeling in groepen (“ranking”) van elk land en volgens het inkomen per hoofd, waarbij aan armere landen, voor eenzelfde “ranking” meer middelen worden toegestaan.

⁷ De Wereldbank geeft deze lijst – gezien de gevoeligheid van de informatie - niet vrij. Op het internet is de lijst echter wel te vinden op http://www.servicesforall.org/html/news_notices/spring2002/spring_2002_II.shtml

⁸ Daarnaast kent Noorwegen nog “special regional windows for Africa, Latin America, Asia and the Middle East” die hun toelaten relatief significante bijdragen te storten aan een 70-tal landen die niet tot de prioritaire landen behoren.

⁹ Daarnaast geeft Denemarken, net zoals Nederland, nog steun aan landen - buiten de cyclus van de prioritaire landen - via sectorprogramma’s (1. armoedebestrijding, 2. vrouwen en ontwikkeling 3. democratie en mensenrechten 4. conflictpreventie en terrorismebestrijding).

eerste naar de tweede groep verschoven met het argument dat de eerst genoemde haar beleid te weinig “pro-poor” is en de tweede niet over de nodige absorptiecapaciteit beschikt.

Zweden tenslotte is het eerste land dat een “ontschotting” kent tussen prioritaire landen en landen die via één van de sectorprogramma’s worden ondersteund. In totaal ondersteunt Zweden nu een 200 tal landen.

3. Voorstel voor Vlaanderen.

Het moge duidelijk zijn dat de selectie van partnerlanden geen vrijblijvend proces is. België en Nederland hebben een duidelijke poging ondernomen om de selectiecriteria te objectiveren, waarbij Nederland zeer sterk ging aanleunen bij het werk van de Wereldbank. De Scandinavische landen laten zich meer leiden door het opportuniteitsbeginsel, volgens hetwelk een besluit genomen wordt naargelang de omstandigheden (met een voorkeur voor – het concentratiebeginsel indachtig - afbouw van het aantal prioritaire partnerlanden).

Vlaanderen is momenteel haar ontwikkelingssamenwerking aan het uitbouwen. Dit plaatst haar in een comfortabele positie aangezien zij een aantal voorafgaande voorwaarden kan stellen vooraleer over te gaan tot een selectie van een partnerland. Vlaanderen kan aldus selectiecriteria ontwerpen vanuit een omgekeerde overweging dan deze die aanleiding gaf tot het opstellen van selectiecriteria bij de andere donoren.

Preliminare voorwaarden.

Uitgangspunt wordt **niet** concentratie te bekomen in de inspanningen, maar **wel** versnippering van de middelen tegen te gaan. De keuze voor een nieuw partnerland hangt dan in grote mate af van het bestedingsniveau in voordien geselecteerde partnerlanden. Een minimum besteding per land wordt dan vooropgesteld (bijv. een gemiddelde besteding van 10 mln. EURO voor de afgelopen 3 jaar).

Selectiecriteria.

- Een potentieel partnerland dient in elk geval voor te komen op de lijst van ODA-landen van de OESO. Hieraan kunnen verdere voorwaarden gekoppeld worden:
 - bijv. 80% moeten MOL-landen zijn of;
 - bijv. 60% moeten in Subsaharaans Afrika te situeren zijn of;
 - bijv. 10% moet behoren tot de groep van kleine eiland staten.
- Vlaanderen moet zich in elk geval minder laten leiden door een historische band. Wel kan het zich laten leiden door de donorpositie die het inneemt in een land. Een voorbeeld : slechts aan die landen wordt steun gegeven waar Vlaanderen - naar bestedingsvolume gerangschikt - tot de eerste 10 donoren behoort
- Andere waarde vrije indicatoren – in de zin dat ze geen aanbeveling over het te voeren beleid impliceren – moeten gezocht worden

Tabel 2 : prioritaire landen per donor.

België (0,36% BNP - 820 mln US\$)	Nederland (0,84% BNP - 3.135 mln US\$)	Noorwegen (0,9 % BNP - 1.264 mln US\$)	Denemarken (1% BNP - 1.664 mln US\$)	Zweden (0,80% - 1.799 mln US\$)
Noord Afrika & Midden Oosten	Noord Afrika & Midden Oosten	Noord Afrika & Midden Oosten	Noord Afrika & Midden Oosten	Noord Afrika & Midden Oosten
1 Algerije 2 Marokko 3 Palestina	1 Jemen D--		1 Egypt (groep 2)	1 Palestina
Subsaharaans Afrika	Subsaharaans Afrika	Subsaharaans Afrika	Subsaharaans Afrika	Subsaharaans Afrika
4 Benin B 5 Burkina Faso B+ 6 Burundi F 7 DRC F 8 Ethiopië C- 9 Ivoorkust D-- 10 Mali D- 11 Mozambique B 12 Niger D 13 Rwanda B+ 14 SADC 15 Senegal A+ 16 Tanzania A+ 17 Uganda A 18 Zuid-Afrika	2 Burkina Fasso B+ 3 Eritrea C 4 Ethiopië C- 5 Ghana B- 6 Mali D- 7 Mozambique B 8 Tanzania A+ 9 Uganda A 10 Zambia B	1 Malawi B 2 Mozambique B 3 Tanzania A+ 4 Uganda A 5 Zambia B Eritrea Ethiopia Zimbabwe	2 Benin (groep 2) B 3 Burkina Fasso (groep 2) B+ 4 Ghana (groep 1) B- 5 Kenya (groep 3) C+ 6 Mozambique (groep1) B 7 Tanzania (groep 1) A+ 8 Uganda (groep1) A 9 Zambia (groep 2) B	2 Angola F 3 Ethiopia C- 4 Kenya C+ 5 Mozambique B 6 South Africa 7 Tanzania A+ 8 Uganda A 9 Zambia B
Azië	Azië	Azië	Azië	Azië
19 Bangladesh C- 20 Cambodja D 21 Laos F- 22 Vietnam B+	11 Bangladesh C- 12 India A+ 13 Sri Lanka A 14 Vietnam B+	6 Bangladesh C- 7 Nepal Sri Lanka	10 Bangladesh (groep 1) C- 11 Bhutan (groep 3) A 12 Nepal (groep 2) B++ 13 Vietnam (groep 1) B+	10 Bangladesh C- 11 Afghanistan 12 Cambodja 13 Nepal B++ 14 Sri Lanka 15 Vietnam B+
Zuid en Midden Amerika	Zuid en Midden Amerika	Zuid en Midden Amerika	Zuid en Midden Amerika	Zuid en Midden Amerika
23 Bolivia C- 24 Ecuador 25 Peru	15 Bolivia C- 16 Nicaragua C	Nicaragua	14 Bolivia (groep 2) C- 15 Nicaragua (groep 2) C	16 Bolivia C- 17 Honduras B- 18 Nicaragua C
Oost en Centraal Europa	Oost en Centraal Europa	Oost en Centraal Europa	Oost en Centraal Europa	Oost en Centraal Europa
	17 Macedonië			19 Bosnia Herzegovina B+ 20 Yugoslavia (incl Kosovo) C

Tabel 3 : belangrijkste parterlanden per donor.

België (0,36% BNP - 820 mln US\$)	Nederland (0,84% BNP - 3.135 mln US\$)	Noorwegen (0,9 % BNP - 1.264 mln US\$)	Denemarken (1% BNP - 1.664 mln US\$)	Zweden (0,80% - 1.799 mln US\$)
1 Vietnam 26 2 DRC 25 3 Rwanda 19 4 Tanzania 14 5 Bolivia 11 6 Kameroen 11 7 Niger 10 8 Ivoorkust 9 9 Burkina Fasso 9 10 Tunesië 9	1 Nederlandse Antillen 152 2 Indonesië 109 3 Tanzania 76 4 Yugoslavia (incl Kosovo) 67 5 Bosnia Herz. 60 6 Mozambique 53 7 India 42 8 China 37 9 Uganda 35 10 Bangladesh 34	1 Yugoslavia (incl Kosovo) 84 2 Tanzania 42 3 Mozambique 37 4 Bosnia Herzegovina 31 5 Palestina 28 6 Bangladesh 26 7 Zambia 26 8 Ethiopia 24 9 Uganda 23 10 Russia 18	1 Tanzania 75 2 Uganda 59 3 Mozambique 49 4 Egypt 41 5 Viet Nam 40 6 Banladesh 38 7 Ghana 38 8 Burkina Fasso 30 9 India 29 10 Malawi 27	1 Tanzania 55 2 Mozambique 49 3 South Africa 37 4 Honduras 35 5 Viet Nam 35 6 Nicaragua 33 7 Palestina 29 8 Bangladesh 29 9 Bosnia Herzegovina 27 10 Yugoslavia (incl Kosovo) 27
Totaal 143	Totaal 665	Totaal 339	Totaal 426	Totaal 356

Tabel 4 : IDA toelatingscriteria (subset)

I. Economic Management
1 Management of Inflation
2 Fiscal Policy
3 Management of Public Debt (External and Domestic)
4 Management and Sustainability of the Development Program
II. Structural Policies
5 Trade Policy and Foreign Exchange Regime
6 Financial Stability
7 Financial Sector Depth, Efficiency and Resource Mobilization
8 Competitive Environment for the Private Sector
9 Factor and Product Markets
III. Policies for Social Inclusion/Equity
11 Gender
12 Equity of Public Resource Use
13 Building Human Resources
14 Social Protection and Labour
15 Monitoring and Analysis of Poverty Outcomes and Impacts
IV. Public Sector Management and Institutions
16 Property Rights and Rule-based Governance
17 Quality of Budgetary and Financial Management
18 Efficiency of Revenue Mobilization
19 Quality of Public Administration
20 Transparency, Accountability and Corruption in the Public Sector

Tabel 5 : IDA Ranking ("the winners")

"A" Students	"B" Students
Albania	Benin
Armenia	Bosnia/Herzegovina
Bhutan	Burkina Faso
Cape Verde	Dominica
Grenada	Ghana
India	Honduras
Maldives	Lesotho
Mauritania	Madagascar
Samoa	Malawi
Senegal	Mozambique
Sri Lanka	Nepal
St. Lucia	Rwanda
St. Vincent & The Grenadines	Pakistan
Tanzania	Vietnam
Uganda	Zambia

CHAPITRE II. — Principes de base

Section Ire. — Coopération bilatérale directeSous-section Ire. — Concentration géographique

Art. 6. § 1er. La coopération internationale belge concentre la coopération bilatérale directe sur un maximum de vingt-cinq pays ou organisations régionales de pays, pour autant que les programmes s'adressent à l'ensemble des pays membres de ces organisations, sélectionnés, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, comme « pays partenaires de la coopération bilatérale directe » sur la base des critères suivants :

1° degré de pauvreté du pays partenaire mesuré sur la base du niveau de développement socio-économique, de l'indicateur du développement humain et de l'indicateur de la pauvreté humaine;

2° expérience pertinente et actuelle de la coopération internationale belge relative au pays partenaire;

3° contribution du pays partenaire à son développement socio-économique;

4° respect par le pays partenaire du principe de bonne gouvernance;

5° existence d'une situation de crise dans le pays partenaire pour laquelle la Coopération internationale belge peut intervenir sur le plan international dans la résolution du conflit et la prévention de nouveaux actes de violence;

6° degré d'intégration régionale du pays partenaire dans le cadre de la coopération régionale;

7° politique en vue de faire disparaître des discriminations et politique d'égalité des chances menée par les autorités du pays partenaire.

§ 2. Pour chaque pays partenaire de la coopération bilatérale directe, une note stratégique, dont la procédure et les modalités d'élaboration sont fixées par le Roi, précise la stratégie de développement.

Les notes stratégiques visées à l'alinéa précédent sont transmises avec l'avis du Conseil fédéral du développement durable à la Chambre des représentants et au Sénat, selon les modalités fixées par le Roi.

Elles sont évaluées et adaptées au moins tous les quatre ans au contexte modifié de la coopération internationale, selon les modalités fixées par le Roi.

Sous-section II. — Concentration sectorielle

Art. 7. § 1er. La coopération internationale belge concentre la coopération bilatérale directe sur les cinq secteurs suivants :

1° les soins de santé de base, en ce compris la santé reproductive;

2° l'enseignement et la formation;

3° l'agriculture et la sécurité alimentaire;

4° l'infrastructure de base;

5° la prévention de conflits et la consolidation de la société, en ce compris le soutien au respect de la dignité humaine, des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

§ 2. Pour chaque secteur, une note stratégique dont la procédure et les modalités d'élaboration sont fixées par le Roi, précise la stratégie de développement.

Les notes stratégiques visées à l'alinéa précédent sont transmises avec l'avis du Conseil fédéral du développement durable à la Chambre des représentants et au Sénat, selon les modalités fixées par le Roi.

Elles sont évaluées et adaptées au moins tous les quatre ans au contexte modifié de la coopération internationale, selon les modalités fixées par le Roi.

HOOFDSTUK II. — Basisprincipes

Afdeling I. — Directe bilaterale samenwerking

Onderafdeling I. — Geografische concentratie

Art. 6. § 1. De Belgische internationale samenwerking richt de directe bilaterale samenwerking op maximum vijftig landen of regionale organisaties van landen, in zoverre de programma's zijn bedoeld voor alle lidstaten van die organisaties, die worden gekozen, middels een in Ministerraad overgelegd koninklijk besluit, als « partnerland van de directe bilaterale samenwerking » op basis van de volgende criteria:

1° graad van armoede van het partnerland, gemeten op basis van het peil van de socio-economische ontwikkeling, van de « menselijke ontwikkelingsindex » en van de « menselijke armoede-index »;

2° relevante en actuele ervaring van de Belgische internationale samenwerking met betrekking tot het partnerland;

3° insparvingen die het partnerland levert met het oog op zijn socio-economische ontwikkeling;

4° inachtneming door het partnerland van het principe van goed bestuur;

5° aanwezigheid van een crisissituatie in het partnerland waarvoor de Belgische internationale samenwerking op het internationale forum een rol kan spelen in het oplossen van het conflict en het voorkomen van verder geweld;

6° graad van regionale integratie van het partnerland in het kader van de regionale samenwerking;

7° het voeren door de overheden van het partnerland van een politiek ter wegwerking van discriminaties en van een beleid gericht op gelijke kansen.

§ 2. Voor elk partnerland van de directe bilaterale samenwerking zal een strategienota, waarvoor de procedure en de modaliteiten volgens dewelke deze wordt opgesteld door de Koning worden bepaald, het ontwikkelingsbeleid nader bepalen.

De strategienota's bedoeld in de voorgaande alinea, worden met het advies van de Federale Raad voor duurzame ontwikkeling overgezonden naar de Kamer van volksvertegenwoordigers en naar de Senaat, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Zij worden minstens om de vier jaar geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde context van de internationale samenwerking, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Onderafdeling II. — Sectorale concentratie

Art. 7. § 1. De Belgische internationale samenwerking richt de directe bilaterale samenwerking op de volgende vijf sectoren:

1° basisgezondheidszorg met inbegrip van reproductieve gezondheidszorg;

2° onderwijs en vorming;

3° landbouw en voedselzekerheid;

4° basisinfrastructuur;

5° conflictpreventie en maatschappijopbouw met inbegrip van ondersteuning van de eerbied voor de menselijke waardigheid, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.

§ 2. Voor elke sector zal een strategienota, waarvoor de procedure en de modaliteiten volgens dewelke deze wordt opgesteld door de Koning worden bepaald, het ontwikkelingsbeleid nader bepalen.

De strategienota's bedoeld in de voorgaande alinea, worden met het advies van de Federale Raad voor duurzame ontwikkeling overgezonden naar de Kamer van volksvertegenwoordigers en naar de Senaat, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Zij worden minstens om de vier jaar geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde context van de internationale samenwerking, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

De criteria voor de geografische concentratie.

De keuze van de partnerlanden is gebaseerd op een aantal criteria die in hun globaliteit moeten afgewogen worden. Ieder individueel criterium zal immers wel op één of ander land toepasbaar zijn. Bij de keuze van de partnerlanden worden de volgende criteria in aanmerking genomen:

- (1) de armoedegraad van het land of landen gekenmerkt door extreem arme bevolkingsgroepen. Het peil van de socio-economische ontwikkeling, de 'Human Development Index' (HDI) en de 'Human Poverty Index' zullen hierbij als uitgangspunt worden genomen evenals de verzekering dat de ondernomen acties daadwerkelijk de bevolking bereiken;
- (2) het geheel van onze relaties met deze landen, rekening houdend met die landen waar België over een reële knowhow beschikt (bijvoorbeeld omwille van historische redenen), wat tevens een efficiëntere opvolging van de projecten mogelijk maakt, en waar er sprake is van een wederzijdse kennis waardoor ons land een toegevoegde waarde kan leveren;
- (3) de politieke wil in de partnerlanden om zelf werk te maken van hun economische en sociale ontwikkeling. Dit kan onder meer tot uitdrukking komen in het bestaan en de uitvoering van een ontwikkelingsplanning die het politiek en filosofisch pluralisme eerbiedigt en rekening houdt met de man/vrouw-gelijkheid;
- (4) de landen die blijf geven van behoorlijk bestuur wat o.m. tot uiting kan komen in het scheppen van rechtszekerheid voor burgers en ondernemingen, een transparant beheer van de overheidsmiddelen enz.;
- (5) landen die in crisis verkeren en waarvoor wij op het internationale forum een rol kunnen spelen in het oplossen van het conflict en het voorkomen van verder geweld;
- (6) de regionale samenwerking. Hiermee wordt bedoeld dat men processen van regionale integratie zal steunen. Hieruit volgt dat men zich vooral richt tot landen die tot dezelfde regio behoren en die een gelijkaardige economische, sociale en/of culturele context kennen.